

Kærsanger *Acrocephalus palustris*

Marsh warbler

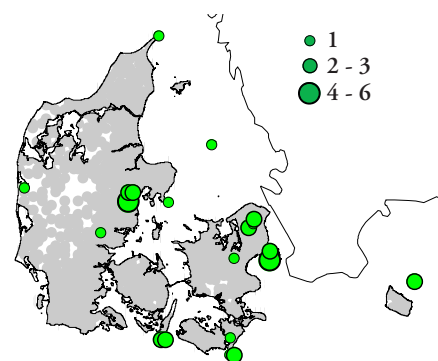

Fig. 2. Mærkningslokaliteter for fugle, som senere er genmeldt, samt artens danske yngleudbredelse (1993-96). Ringing sites for birds later recovered, and breeding distribution (1993-96).

Kærsangeren yngler næsten udelukkende i Europa, hvor den findes på kontinentet bortset fra Den Iberiske Halvø og i det meste af Frankrig og Fennoskandia. Arten overvintrer i Østafrika mod syd til Sydafrika. Hele bestanden trækker via Mellemøsten til Nordøstafrika, hvor fuglene ankommer allerede i august-september. Her fælder fuglene, men i november-december ses et koncentreret sydgående træk i Kenya. Kærsangeren yngler på fugtige steder og lever hovedsagelig af insekter. I Danmark findes arten over det meste af landet, men med aftagende hyppighed i det nordvestlige og vestlige Jylland. Arten er ekspan-

deret overalt i landet siden 1970'erne, mest markant i Jylland, svarende til en generel udvidelse af yngleområdet mod nordvest i Europa. Kærsangeren er en af vores senest ankomende ynglefugle, der først dukker op fra sidst i maj, og allerede fra starten af september er hovedparten af kærsangerne ude af landet. Arten er nattrækker.

Mærknings- og genmeldingsdata

I alt 9.932 fugle er ringmærket som kærsangere i Danmark. Ud over Zoologisk Museum er det kun Dansk Ornithologisk Central, som har ringmærket

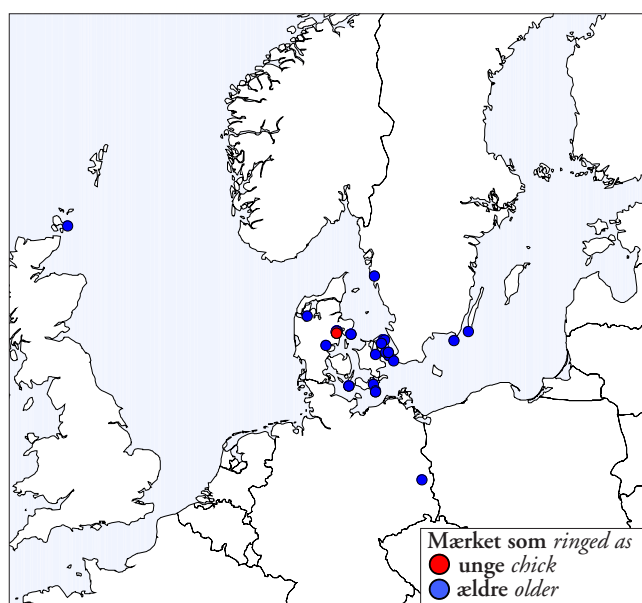

Fig. 1. Genfund af kærsanger ringmærket i Danmark (n=37). En fugl fra Belgien genmeldt som rørsanger er ikke vist. Recoveries of marsh warbler ringed in Denmark (n=37). A bird, recovered in Belgium as a reed warbler, is omitted.

Fakta Facts

Mærkninger Birds ringed 9.932

Genmeldinger Recoveries

Antal genmeldinger No. of recoveries	38
-heraf uden for Danmark Recovered abroad	6 (19%)
Antal fugle No. of individuals	37
-heraf mærket som unger Ringed as chicks	1 (3%)
Genmeldingsandel Proportion recovered	0,4%
Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark Ringed abroad and recovered in Denmark	14

Ekstremer Extremes

Højeste alder Oldest bird	min. 4 år
Længste afstand Longest dist.	Skotland Scotland 857 km
Nordligst Northernmost	Skotland Scotland (58° 54'N)
Sydligst Southernmost	Tyskland Germany (52° 04'N)
Østligst Easternmost	Sverige Sweden (16° 24'E)
Vestligst Westernmost	Skotland Scotland (02° 41'W)

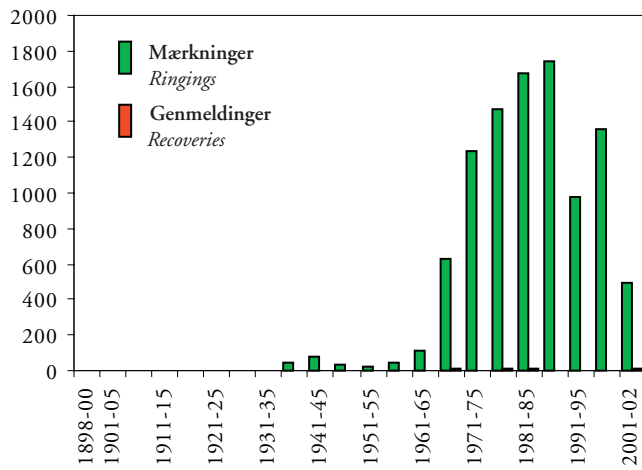

Fig. 3. Mærknings- og genmeldingsår for kæranger ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of marsh warbler ringed in Denmark.

kærangere (189). Omtrent lige mange af de genmeldte fugle er mærket øst og vest for Storebælt. Arten er overordentlig svær at skelne fra rørsanger – selv i hånden – og det er sandsynligt, at der forekommer fejlbestemte fugle blandt genmeldingerne. Syv fugle ringmærket som kæranger er genmeldt som rørsanger. Fire af disse fugle er genfundet samme sted, hvor de blev ringmærket! De genmeldte fugle er ringmærket fra maj til september, flest (41 %) i august.

14 fugle mærket i udlandet er genfundet i Danmark; heraf er to genmeldt som rørsangere.

Fig. 4. Mærkningslokaliteter for kæranger ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=14). Linjer forbinder mærknings- og genfundets sted. Ringing site for marsh warbler ringed abroad and recovered in Denmark (n=14). Lines connect ringing and recovery site.

Træk og overvintring

Sommergenfundene ligger primært spredt i Danmark og det sydlige Sverige (gennemsnitspositionerne i maj-august ligger i Danmark). Der foreligger 13 genfund fra efterårsperioden, fra Danmark (11), det sydlige Sverige (21. august) og østlige Tyskland (3. august). Dertil kommer en fugl genmeldt som rørsanger fra Belgien (13. august). Fire fugle mærket i Belgien i august er genfundet det efterfølgende forår i Danmark, heriblandt én, der blev genmeldt som rørsanger. Herudover er en kæranger, ringmærket i august i det østligste Tyskland, genfundet om foråret to år efter i Danmark. En fugl mærket under sydtrækket 18. december 1993 Ngulia, Kenya blev aflæst 3. juni 1994, Christiansø, 6.818 km fra mærkningsstedet.

Første forårsgenfund er fra 20. maj, og ellers er forårsfundene fra slutningen af maj til juni. En fugl mærket i Tjekkiet i maj er genfundet to år efter i Danmark. To fugle er om foråret fløjet i usædvanlige retninger, fra Falsterbo 105 km mod sydvest til Lolland (3 dage) og fra Utklippan 197 km mod vest til Nordøstsjælland (7 dage). En fugl mærket 3. august 1978 ved Århus blev genfundet 1. juni 1979 på Orkney, Skotland, hvor arten er sjælden. Den hurtigste fugl fløj 124 km på 1 dag (2. juni fra Christiansø til Øland, Sverige).

Seks adulte danske ynglefugle er genfundet i en efterfølgende yngleperiode; fem på mærkningslokaliteten og én 15 km væk.

Genmeldings- og dødsårsager

Størstedelen af fuglene er genmeldt i forbindelse med ringmærkning (85 %). Kun en enkelt fugl er genmeldt med kendt dødsårsag (taget af kat). Af fire kærangere ringmærket som unger og fundet døde er tre genmeldt i deres første leveår. Den ældste fugl blev mindst 4 år; den var mærket 21. juni 1975 på Falster og blev genfundet samme sted 4. juni 1979. En fugl genmeldt som rørsanger blev dog mindst 6 år; den blev mærket og genfundet på Amager. Tilsvarende blev den ældste fugl mærket i udlandet knap to år, mens en fugl genmeldt som rørsanger blev 6 år og 10 mdr. (mærket 10. august 1979 i Midtsverige og genfundet 20. maj 1986 på Anholt).

English summary

The marsh warbler is a common breeding bird in most parts of Denmark, though less frequent in western and northwestern Jutland. The marsh warblers arrive from the end of May, and by early September most birds have left the country. The first marsh warbler was ringed in Denmark in 1926,

with the greatest number ringed in 1983 (609). Fourteen birds ringed abroad have been recovered in Denmark. Most of the marsh warblers ringed in Denmark were Danish and southern Swedish breeders. During autumn birds have been recovered in Denmark, southern Sweden (21 August) and eastern Germany (3 August). A bird recovered in Belgium on 13 August was reported as a reed warbler. One bird ringed in eastern Germany and four ringed in Belgium in August have

subsequently been recovered in Denmark. A bird ringed in Kenya on 18 December 1993 was recorded on Christiansø on 3 June 1994, 6,818 km from the ringing site. A bird ringed in the Czech Republic in May was recovered two years later in Denmark. Two birds migrated in unusual directions in spring: one from Falsterbo to Lolland and one from Utklippan to northeast Zealand. Most of the recovered birds (85 %) have been recorded by ringers.